

HAKLARINI BİLİP KULLANAN İKİ SENDİKA: YARGI-SEN VE SES

Aydınlık Gazetesi, 20 Mart 2011

Yıldırım Koç

Türkiye’de bazı sendikaların en büyük hatalarından biri, en temel konulardaki haklarından haberdar olmamaları; haberdar olduklarında da bu hakları kullanmaktan kaçınmalarıdır. Kullanılması ihmal edilen en önemli hak ise, Anayasa’nın 90. maddesinde 2004 yılında yapılan değişiklik sonrasında Türkiye Cumhuriyeti tarafından onaylanmış uluslararası sözleşmelerin doğrudan uygulanırlık kazanmış olmasıdır. Diğer bir deyişle, onaylanmış uluslararası sözleşmenin hükümleriyle iç mevzuat hükümleri çelişirse, yargıçlarımız, çelişen iç mevzuat hükümlerini yok hükmünde (zımnen mülga) saymak ve uluslararası sözleşmenin hükümlerini doğrudan uygulamak zorundadır. Bu tutum tercihe bırakılmamıştır; Anayasanın emredici hükmüdür. Ancak bu düzenlemenin üzerinden 7 yıl geçmiş olmasına karşın bu konudaki cehalet ve duyarsızlık büyük ölçüde sürmektedir.

Bu konuda iki sendikayı kutlamak gerekiyor.

Yargı-Sen, yargıçların, cumhuriyet savcılarının ve yüksek mahkeme üyelerinin 20 Ocak 2011 günü kurdukları sendikadır. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’na göre, bu kişilerin sendika kurmaları yasaktır. Ayrıca, meslek sendikası kurulması konusunda da yasak getirilmiştir. Ancak, Türkiye’nin onaylayarak doğrudan uygulanırlık kazandırdığı 87 sayılı ILO Sözleşmesine göre, bu kişiler meslek sendikası kurabilirler. Yargı-Sen’in kuruluşu, uluslararası sözleşmelerin doğrudan uygulanırlığı temelinde sağlanan bir hakkın kullanılması açısından son derece önemlidir.

Ancak Ankara Valiliği bu konuda farklı düşünmektedir.

Ankara Valiliği, 11 Mart 2011 günü Ankara Nöbetçi İş Mahkemesi’ne başvurarak, Yargı-Sen’in faaliyetlerinin durdurulması için bir dava açtı.

Yargı-Sen Yönetim Kurulu 15 Mart 2011 günü yaptığı açıklamada, “hukukun egemen kılınacağı”na olan inancını belirttiikten sonra, tüm yasal kurum ve kuruluşlardan destek istedi.

KESK’e bağlı SES-Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası da önemli bir adım atıyor.

Yürürlükteki çalışma mevzuatına göre, memurlar ve sözleşmeli personel ayrı, işçiler ayrı sendikalarda örgütlenmek zorundadır. Kamu çalışanları sendikacılık hareketi ilk ortaya çıktığında Ortak Çalışanlar Yasasını, işçi-memur-sözleşmeli personel ayrımı yapılmaksızın tüm ücretli çalışanların aynı çatı altında örgütlenmesini savunurdu. Nedense, bu talep daha sonraki yıllarda geri plana itildi.

SES, sağlık işkolunda taşeron işçilerini örgütlemeye başlıyor.

Bu adım son derece önemlidir.

Bizim mevzuatımız, işçilerle memurların ayrı sendikalarda örgütlenmesini öngörüyor; ancak bu düzenleme, Türkiye tarafından onaylanarak doğrudan uygulanırlık kazanmış olan 87 sayılı ILO Sözleşmesi ile çelişiyor. Anayasanın 90. maddesinin emredici hükmüne göre, iç mevzuattaki bu yasaklar yok hükmündedir. Kamu emekçilerinin örgütü olan SES’in işçi statüsünde istihdam edilenleri örgütlenme hakkı vardır. SES’in bu doğrultuda atacağı adımlar, Türkiye’de çalışma yaşamının demokratikleştirilmesi açısından, varolan hakların kullanılmaya cesaret edilebilmesi açısından son derece önemlidir.

Yargı-Sen ve SES, sendikaların çoğunun farkında bile olmadıkları bir hakkı kullanıyor. Bu girişim, en az Tekel eylemi kadar önemlidir; etkileri ise çok daha büyüktür.

Tekel eylemine verilen destek, Yargı-Sen ve SES’ten esirgenmemelidir.